УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ
ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ
БЕОГРАД

Београд, 4. март 2015.

ИЗВЕШТАЈ О ПОДОБНОСТИ ТЕМЕ, КАНДИДАТКИЊЕ И МЕНТОРКЕ ЗА ИЗРАДУ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

I ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ

На основу члана 127 Статута Филолошког факултета Универзитета у Београду и члана 128 Закона о високом образовању, Наставно-научно веће Филолошког факултета Универзитета у Београду на седници одржаној 25. фебруара 2015. године донело је одлуку којом је именована комисија за оцену подобности докторандкиње **ВАЛЕНТИНЕ БОШКОВИЋ за израду докторске дисертације под насловом „ДИСКУРЗИВНА СРЕДСТВА ЗА ИЗРАЖАВАЊЕ РОДНЕ ИДЕОЛОГИЈЕ НА ПРИМЕРУ СТУДЕНТСКЕ ПОПУЛАЦИЈЕ У СРБИЈИ“.**

Састав комисије:

1. др Ана Кузмановић-Јовановић, доценткиња Филолошког факултета Универзитета у Београду
2. др Јелена Филиповић, редовна професорка Филолошког факултета Универзитета у Београду
3. др Марија Мандић, научна сарадница Балканолошког института САНУ

II БИОГРАФИЈА КАНДИДАТКИЊЕ

Образовање:

Валентина Бошковић је рођена 1986. године. Године 2009. завршила је основне студије на Катедри за англистику Филолошког факултета Универзитета у Београду са просечном оценом 8, 53. На истом факултету је 2011. године завршила мастер студије из америчке књижевности. Тренутно је на III години докторских студија на Филолошком Факултету са просечном оценом 9, 33.

Наставничку каријеру започела је 2009. године у приватној школи језика, а од 2010. године запослена је на Пословном факултету Универзитета Сингидунум као наставница-предавач енглеског језика на првој, трећој и четвртој години основних академских студија. Пре тога је радила у невладином приватном сектору у Европској студентској унији, где је представљала студентску популацију из Србије на међународним конференцијама.

Од 2012. године се бави истраживањима из области социолингвистике, пословне комуникације, примењене лингвистике, анализе дискурса, језика у образовању и когнитивне лингвистике. Објавила је неколико радова о родној равноправности у енглеском и српском језику и друштвеним утицајима на језичке промене, а са неколико аутора је као преводилац учествовала у писању радова из области економије. Учествовала је на неколико конференција за професоре енглеског језика као слушалац и као предавач.

III БИБЛИОГРАФИЈА КАНДИДАТКИЊЕ

- Бошковић, Б, Бошковић, В. (2012) Supplement to the Methodology of Strategy Production for the Development of Branch Sports in Serbia with the Example of Athletics, Sport- Science and Practice 2 (5), стр. 69- 81,
- Бошковић, В, Алчаковић, С. (2013) Gender Stereotypes and Gender Differences in Language Usage, FLTAL 2013- Applying Intercultural Linguistic Competence to Foreign Language Teaching, Зборник радова
- Бошковић, В (2013) Language and Gender in Business Communication, XIV Међународни научни скуп 'Синергија 2013'- Глобализација и савремено пословање, Зборник радова, стр. 432- 436.
- Т. Лукић, В. Џамић, Г. Кнежевић, С. Алчаковић, В. Бошковић (2014) The Influence of Organizational Culture on Business Creativity, Innovation and Satisfaction, Management – часопис за теорију и праксу менаџмента, прихваћен рад (објава у јануару 2015)
- Бошковић, В, Гајић, Т, Томић, И. (2014) Moodle in English Language Teaching, Синтеза- Међународна научна конференција Универзитета Сингидунум, Зборник радова, стр. 480- 483.
- Бошковић, В, (2014) Употреба појмовних метафора у мушким и женским часописима на српском језику, Језици и културе у времену и простору 4, Зборник радова, Филозофски факултет, Универзитет у Новом Саду, новембар 2014. (објава у 2015)
- Бошковић, В (2014) Употреба родно осетљивог језика међу студентима, Анали Филолошког факултета, прихваћен рад (објава у 2015).

IV ОЦЕНА ДА ЈЕ КАНДИДАТКИЊА ПОДОБНА ДА РАДИ ДИСЕРТАЦИЈУ

Увидом у биографију и библиографију кандидата, комисија закључује да кандидаткиња ВАЛЕНТИНА БОШКОВИЋ испуњава све услове за израду докторске дисертације.

V ОЦЕНА ПОДОБНОСТИ ПРЕДЛОЖЕНОГ МЕНТОРА

За менторку је предложена др Ана Кузмановић Јовановић, доценткиња Филолошког факултета Универзитета у Београду, Катедра за иберијске студије.

Одабрана библиографија:

Kuzmanović, Ana, Sociolinguistics meets historical linguistics: An account of phonological change in Western Romance varieties on the Iberian Peninsula, in Filppula, M. et al. (eds). *Topics in Dialectal Variation*, Joensuu: Joensuu University Press, 2006, pp. 45-68

Kuzmanović, Ana, Cambio del discurso público como reflejo del cambio social: ejemplo de la imagen de la mujer en la sociedad española contemporánea, en Civil, Pierre & Françoise Crémoux, *Actas del XVI Congreso de la Asociación Internacional de Hispanistas: nuevos*

caminos del hispanismo-- : Paris, del 9 al 13 de julio de 2007, vol. 2, Frankfurt: Iberoamericana, 2010, 343

Kuzmanović Jovanović, Ana, Preserving the Integrity of National Identity: Metaphors for Kosovo in Serbian Political Discourse, *Texas Linguistic Forum*, 2011, vol. 54, 33-39

Kuzmanović Jovanović, Ana, Generación del 98 y la reivindicación de la aportación femenina a un grupo exclusivamente masculino, *Nasledje*, 2011, vol. 8, br. 18, 109-116

Kuzmanović Jovanović, Ana & Alicia Jiménez Mantsiou, '¡Como en casa, en ningún sitio!' Promoción de distintos roles de género en los anuncios publicitarios de comida, in Pejović, A., Sekulić, M, Karanović, V. (edd.), *Comida y bebida en la lengua española, cultura y literaturas hispánicas*, Kragujevac: FILUM, 2012, 39-55

Kuzmanović Jovanović, Ana, Analiza postojećih normi za rodno osetljiv pristup u medijima, u Filipović, Jelena i Ana Kuzmanović Jovanović, *Vodič za rodno osetljiv pristup medijima u Srbiji. Preporuke i dosadašnja praksa*, Beograd: Uprava za rodnu ravnopravnost, 2012, 41-74

Kuzmanović Jovanović, Ana, Variedades lingüísticas especializadas y/ o su omisión: una estrategia discursiva al servicio de objetivos ideológicos, en Casanova Herrero, Emili – Calvo Rigual, Cesáreo (edd.), *Actes del 26é Congrés de Lingüística i Filologia Romàniques* (València, 6-11 de setembre de 2010), vol. VI. Berlin: W. de Gruyter, 2013, 545-554

Kuzmanović Jovanović, Ana, Roles de genero invertidos: ¿la nueva masculinidad en los anuncios publicitarios de comida? en *Actualizaciones en comunicacion social*, vol. II, Santiago de Cuba: Centro de linguistica aplicada, 2013, 711-715

Kuzmanović Jovanović, Ana, Rodno osetljiv jezik u sektoru bezbednosti, *Rod i bezbednost*, Beograd, mart 2013.

Кузмановић Јовановић, Ана, *Језик и род. Дискурзивна конструкција родне идеологије*, Београд: Чигоја штампа, 2013. (књига, ауторка)

Kuzmanović Jovanović, Ana, Prácticas sobre la regulación de la reproducción como reflejo de las ideologías de género. El caso de España y Serbia en el siglo XX, in Kuzmanović Jovanović, A. et al, *Estudios Hispánicos en el siglo XXI*, Belgrado: Facultad de Filología, 2014, 501-516 (књига, коуредница)

Комисија сматра да ДОЦ. ДР АНА КУЗМАНОВИЋ ЈОВАНОВИЋ испуњава све услове за менторку ове докторске дисертације за област:

КРИТИЧКА АНАЛИЗА ДИСКУРСА, СОЦИОЛИНГВИСТИКА

ОЦЕНА ФОРМУЛАЦИЈЕ НАЗИВА ТЕЗЕ

Комисија закључује да радни назив тезе ДИСКУРЗИВНА СРЕДСТВА ЗА ИЗРАЖАВАЊЕ РОДНЕ ИДЕОЛОГИЈЕ НА ПРИМЕРУ СТУДЕНТСКЕ ПОПУЛАЦИЈЕ У СРБИЈИ прикладан и да добро репрезентује суштину предложене теме истраживања.

VI ОЦЕНА ПОДОБНОСТИ ТЕМЕ:

Предмет истраживања ове дисертације јесте интеракција рода, родне идеологије и језика у српској студентској заједници. Она истражује дискурзивна, односно језичка средства (родно осетљив језик, родно дискриминаторни говор, родно обележена лексика, и друго) која српски студенти и студенткиње користе за изражавање ставова о роду, то јест, родних идеологија. Истраживање је фокусирано на студентску популацију у Србији посматрану као хомогену структуру која је у процесу креирања личних ставова по свим друштвеним питањима, а која ће у будућности, као део академске заједнице, бити одговорна за креирање и дефинисање истих тих ставова у широј друштвеној заједници.

Циљ истраживања, хипотезе и очекивани резултати

Циљ истраживања ове дисертације јесте анализа утицаја традиционалне (патријархалне), односно савремене (егалитарне) родне идеологије на дискурзивну праксу студената и студенткиња у Србији. Истраживање би требало да покаже: а) да ли и у којој мери традиционална и савремена родна идеологија утичу на употребу родно осетљивог језика, родно дискриминаторног језика и родно обележене лексике код студената и студенткиња као будућих академских грађана и грађанки који ће у будућности у мањој или већој мери утицати на даљи развој родно (не)осетљивог дискурса у српском језику и б) која то различита дискурзивна средства користе студенти и студенткиње за изражавање личних ставова о роду, односно родних идеологија.

Истраживање има за циљ да открије и анализира повезаност родних идеологија и дискурса, да покаже које дискурзивне праксе одликују одређену родну идеологију, као и да дефинише евентуалне сличности и/ или разлике у поимању родних идеологија код студената и студенткиња, у зависности од њиховог пола. То, у коначном, омогућује утврђивање кључних веза између родне идеологије и језичке употребе, тј. дискурса.

У складу са постављеним циљевима, у истраживању се полази од **основне хипотезе** да родна идеологија у савременој студентској популацији у Србији није хомогена, те да она у знатној мери утиче на језичку употребу у овој заједници, другим речима, да, услед свесно и несвесно усвојених традиционалних, односно савремених родних идеологија, студенти и студенткиње усвајају различите језичке обрасце понашања.

На основу тако изведене основне хипотезе, у дисертацији ће се испитати следеће посебне хипотезе:

Х1: Претпоставља се да студенти и студенткиње имају одређену перцепцију о родној идеологији, али не и јасно дефинисан став о њој, што утиче и на (не)употребу родно осетљивог језика, употребу родно дискриминаторног језика, родно обележене лексике и употребу различитих дискурзивних средстава у зависности од пола говорника.
Х2: Студенти и студенткиње подржавају различите родне стереотипе, услед којих избегавају употребу одређених дискурзивних (родно осетљивих) средстава и прибегавају употреби других језичких форми.
Х3: Студенти и студенткиње који су сувојили традиционалну (патријархалну) родну идеологију не користе родно осетљив језик, док студенти и студенткиње који су усвојили

савремену (егалитарну) родну идеологију користе родно осетљив језик и у потпуности владају родно осетљивим терминима.
Х4: Према истраживањима која су спроведена од 2000. године до данас, универзитетски програми су родно неосетљиви и садржински и у погледу језика (Бачевић, J. et al, 2010), па се у дисертацији претпоставља да је и дискурс (тј. језичка употреба) у академској заједници родно неосетљив.

Очекује се да резултати потврде основну хипотезу, односно да студенткиње и студенти различито користе одређена дискурзивна средства за исказивање родних идеологија и да је та различита употреба условљена различитим родним идеологијама које су припаднице и припадници ове заједнице усвојили. Такође, претпоставља се да ће анализа резултата истраживања указати на типичне родне стереотипе који владају међу актуелном студентском популацијом, дати преглед родних идеологија које поседују студенти и студенткиње, и дефинисати основна дискурзивна средства која се користе као одраз усвојених родних идеологија.

С обзиром на то да ће истраживање бити изведено кроз квантитативну и квалитативну анализу, очекује се да његови резултати пруже валидне статистичке податке и методолошки утемељена објашњења ставова студената и студенткиња у вези са родним идеологијама и дискурзивном праксом. То ће омогућити да се испуни циљ истраживања и да се утврде карактеристичне и специфичне разлике у дискурзивној пракси међу студентима и студенткињама на основу њиховог пола.

План рада и методе истраживања

Прелиминарни садржај дисертације који ауторка предлаже је следећи:

1. Увод и хипотеза рада
2. Теоријске основе: дефинисање важних појмова

2.1 Дефиниција пола и рода
2.2 Дефиниција родне идеологије
2.3 Дефиниција родно осетљивог језика
2.4 Дефиниција родно дискриминаторног говора
2.5 Дефиниције дискурса и дискурзивне праксе
2.6 Историја феминистичких истраживања језика
2.7 Преглед претходних истраживања родне идеологије у језику
2.8 Значај изучавања родне идеологије у различитим облицима јавног дискурса

3. Примери различитих дискурзивних пракси код мушкараца и жена

4. Методолошки оквир
4.1 Предмет истраживања
4.2 Значај истраживања
4.3 Циљ и задаци истраживања
4.4 Хипотезе истраживања
4.5 Методе истраживања
4.6 Истраживачки поступци и инструменти
4.7 Узорак истраживања

5. Интерпретација резултата истраживања
6. Препреке у истраживању
7. Препорука за даља истраживања и дискусија
8. Закључак
9. Преглед литературе

Теоријски део дисертације пре свега дефинише кључне појмове (род, родна идеологија, дискурс, родно осетљив језик, родно дискриминаторни говор), а потом даје преглед битних феминистичких истраживања језика и родне идеологије. Теоријски део се такође осврће на значај социолингвистичких истраживања у различитим облицима јавног дискурса. Након теоријског дела, у дисертацији је објашњена методологија истраживања и мерни инструменти, а затим следи квантитативна и квалитативна анализа спроведеног истраживања, као и препоруке за даља истраживања. Ауторка на крају изводи закључак о томе да ли су потврђене хипотезе са којима је рад започет, да ли су испуњени задати циљеви, и даје свој став о основним питањима постављеним у раду на основу резултата спроведеног истраживања.

Поједине феминистички оријентисане ауторке и аутори тврде да студије рода никако не смеју бити базиране на популарним веровањима о роду (Eckert&McConnell- Ginet, 2003: 87). Стога је врло важно дефинисати појам рода у складу са актуелним научним теоријама. Једна од широко прихваћених и коришћених дефиниција јесте та да род представља друштвено наметнуту поделу полова и важан облик друштвене стратификације (Тошић и Тодоровић, 2011: 394), док је деведесетих година у социолингвистичким истраживањима прихваћена теорија да је род друштвена и културна, а не само биолошка конструкција (Папић, Склевицки, 2003: 111). У раду се потом објашњавају и појмови родних улога, родног идентитета и родне идеологије као скупа веровања који утиче на свакодневно понашање појединца у заједници. Истакнута је важна подела у савременој теорији, по којој се родне идеологије деле на традиционалне и егалитарне, при чему је традиционална родна идеологија заснована на родно обележеној подели рада и мушкој доминацији, док егалитарну родну идеологију одликује промовисање равноправности оба пола по свим основама (Тошић и Тодоровић, 2011: 395).

У дисертацији ће затим бити представљени основни правци у феминистичкој лингвистици који нуде различите приступе родно обележеној језичкој употреби:

1. Теорија дефицита- базирана на веровању да је женски језик слабији и лошији у односу на мушки;
2. Теорија доминације- базирана на веровању да је моћ мушкараца основни узрок различитих дискурзивних пракси;
3. Теорија различитости- базирана на веровању да мушкарци и жене користе различите језичке обрасце услед различите социјализације и услед припадности различитим културним миљеима од њиховог детињства (Coates, 2004: 6).

У дисертацији ће затим, након дефинисања и анализе основних појмова и теоријских приступа, бити анализирани различити облици родно осетљиве језичке употребе. У питању су родно осетљив језик, родно дискриминаторни језик, родно обележена лексика. Посебна пажња биће посвећена вишезначном појму *дискурса*, као једном од кључних термина који повезују језичку праксу и различите друштвене категорије, а који неретко

представља и начин интерпретирања света око нас. Након повезивања категорија рода и дискурса, дисертација ће концизно представити историју феминистичких истраживања родних идеологија и језика, почевши од теорије Симон де Бовоар, која је међу првима дефинисала узроке подређености жена, и Робин Лејкоф, која је креаторка утицајне теорије о дискурзивној различитости мушкараца и жена и која је, по неким тумачењима, довела до стварања стереотипа о језичкој употреби оба пола, преко Дел Хајмсове теорије о комуникативној компетенцији и друштвеним факторима који утичу на различите дискурзивне праксе мушкараца и жена, па до постфеминистичке теорије која полази од становишта да све проблеме жена у савременом друштву, па и проблем језика, треба истражити, идентификовати и решити. Међу најутицајнијим ауторкама свакако је Дебра Танен, чији ће опус и основне идеје такође бити представљени у дисертацији, са посебним освртом на савремену критичку анализу њених теорија о говору мушкараца као начину стицања моћи и статуса, а говору жена као грађењу блискости и саосећања (Tannen, 1990: 194). Занимљив је став постефиминистичких лингвистичких представница које на ову ауторку гледају као на антифеминисткињу, што ће такође бити анализирано у раду. Потом ће бити дат преглед свих битних истраживања на ову тему на српском говорном подручју, где се анализирају радови лингвиста и лингвисткиња који су у српској средини расправљали о питању рода и родно осетљиве језичке употребе. Овај одељак дисертације биће заокружен сумирањем свих важних теоријских постулата који су имали историјског утицаја на теорију језика и рода, како би се већ у следећем поглављу тезе могли навести и објаснити конкретни примери различитих језичких образаца који су до сада истражени код мушкараца и жена.

Примери дискурзивне праксе код мушкараца и жена ослањају се на радове и истраживања лингвиста и лингвисткиња који су се до сада бавили овом тематиком. Анализирају се примери из историје феминистичког покрета, наглашавају се друштвене норме језичког понашања по којима је женама припадала искључиво приватна сфера и по којима је јавни говор жена сматран срамним и непотребним (Cameron, 1995: 175), а затим се наводе конкретни примери из опуса Робин Лејкоф и истраживања Дебре Танен, као и осталих утицајних аутора и ауторки са енглеског и српског говорног подручја.

Након представљених циљева и хипотеза, у дисертацији ће бити представљена методологија истраживања. У складу са теоријским основама постављеним у раду, истраживање ће бити реализовано путем упитника на узорку од 300 испитаника оба пола и рада у оквиру фокус групе методом намерног узорка који ће чинити студенти и студенткиње приватног факултета Универзитета Сингидунум из Београда. Овај корпус је одабран уз образложење да је период адолесценције коме студенти и студенткиње припадају врло погодан за истраживање различитих друштвених категорија, и то из неколико разлога:

1. Школе и универзитети спадају у примарне институције за стварање идеологија, ставова и убеђења, а самим тим и за конструкцију рода (Eckert&McConnell-Ginet, 2003: 240);
2. Према теорији социјалног учења, родне разлике у понашању су стечене усвајањем кроз друштвену интеракцију са другим појединцима а време проведено на универзитету је довољно да се стекну родне идеологије и дискурзивне праксе (Тукара, 2013: 13);

3. Студентска популација се може сматрати хомогеном структуром која има групни друштвени идентитет;
4. Студентска популација је под утицајем стварања нових културних модела, родних стереотипа и родних идеологија.

С обзиром на то да је социо- економска структура студената и студенткиња, као посебне друштвене групе у Србији, веома разноврсна, али са одређеним заједничким карактеристикама без обзира на припадност различитим високошколским установама, кандидаткиња сматра да је узорак са приватног универзитета довољно карактеристичан и да није потребан узорак и са државног универзитета.

Интерпретација резултата истраживања је усредсређена на квантитативну и квалитативну анализу. У оквиру квантитативне анализе, биће обрађен Упитник који се састоји од питања затвореног и отвореног типа и питања субјективне оцене у Ликертовој скали. Питања која су постављена у упитнику базирају се на примерима дискурзивне праксе из досадашње феминистичке лингвистичке теорије, на примерима родних табуа у савременом српском друштву, примерима језичког сексизма, родно осетљивог језика, родно дискриминаторног говора и перцепције родних идеологија. Студенти и студенткиње ће, на основу субјективне оцене, бирати оне језичке форме, обрасце и ставове које сматрају прикладним. У питањима отвореног типа, моћи ће да образложе свој избор. Сви резултати упитника биће статистички обрађени у програму СПСС 21, како би се јасније виделе сличности и/ или разлике међу половима.

Квалитативна анализа је разрађена као анализа групног интервјуа који ће се одвијати у оквиру неколико различитих фокус група. Пошто се фокус група сматра спонтаним и неформалним окупљањем у оквиру ког се испитаници осећају пријатно и без страха дају своје мишљење о предмету истраживања, а дефинише се као „трагање за подацима који су дубљи од оних који су уобичајено доступни на нивоу интерперсоналних односа", (Ђурић, 2005: 4), кандидаткиња сматра да је фокус група довољно поуздана техника да се дође до одговора на питање које родне идеологије негују студенти и студенткиње и каква је њихова дискурзивна пракса. Према досадашњим искуствима, испитанице и испитаници често занемарују питања отвореног типа у упитницима, па је рад са фокус групама пожељан и захвалан начин да се на та и слична питања одговори и усменим путем. Ако се узме у обзир да је „фокусгрупни интервју квалитативна истраживачка техника која подразумева серију групних разговора који окупљају учеснике, сличне по неким карактеристикама или искуствима, да расправљају о одређеним питањима релевантним за истраживачки проблем“ (Ђурић, 2005: 4), јасно је да ова техника у потпуности одговара захтевима предмета и циљева истраживања. Рад са фокус групама ће се одвијати након редовних предавања у згради приватног универзитета на ком студирају сви испитаници оба пола и предвиђено је да се свака фокус група састане два до три пута у трајању од по минимум сат времена. Кандидаткиња ће бити модераторка свих фокус група, а чланови и чланице фокус групе ће бити изабрани на добровољној бази. Свака фокус група ће имати исти број чланова и чланица истих година (по пет припадника оба пола). Групни интервјуи ће бити вођени на основу унапред припремљеног материјала. Сви дијалози у фокус групи биће забележени и снимљени, а у дисертацији ће бити представљени као транскрибован материјалу складу са устаљеном ортографском традицијом и конвенцијом.

Захваљујући доследном спровођењу квантитативне и квалитативне анализе, очекује се да буду остварени постављени циљеви истраживања.

Завршни део дисертације подразумева интерпретацију резултата истраживања, дискусију, закључак и предлог будућих истраживања.

БИБЛИОГРАФИЈА ПРЕЛИМИНАРНИХ ИСТРАЖИВАЊА

Кандидаткиња је приложила библиографију која садржи 92 библиографске јединице релевантну за истраживање.

1. Aries, E, Johnson, F. L. (1983) Close Friendship in Adulthood: Conversational Content between Same Sex Friends, Sex Roles 9, p. 1185- 1196.
2. Arnold, L. Basden (2000) What is a Feminist? : Students' Description. Women and Language 23, p. 8- 18.
3. Aschcraft, Karen L. and Mumby, Denis K. (2004): 'Organizing a Critical Communicology of Gender and Work', in International Journal of the Sociology of Language, Issue 166, Ed. by Fishman, Joshua A. / Garcia, Ofelia, 19- 43.
4. Babcock, L. and Laschever, S (2003) : 'Women Don't Ask- Negotiation and the Gender Divide', Princeton University Press, 240.
5. Bornstein, K. (1998) My Gender Workbook: How to Become a Real Man, a Real Woman, the Real You, or Something Else Entirely, Routledge Press
6. Brener, N, Mitchell, P. and Weber, N. (2002): 'Gender, Role, Organizational Status and Conflict Management Styles' in The International Journal of Conflict Management, Vol. 13, No. 1, 78- 94.\
7. Butler, J. (1990) Gender Trouble: Feminism and the Subversion of Identity, New York, Routledge, Chapman & Hall, Inc, p. 172
8. Cameron, D. (1992) Feminism and Linguistic Theory, St. Martin's Press, New York, p.247
9. Cameron, D. (1995), Verbal Hygiene, Routledge,p. 264
10. Cameron, D. (2001) Working with Spoken Discourse, SAGE Publications, p. 206
11. Cameron, D. (2003): 'Gender and Language Ideologies', in The Handbook of Language and Gender, ed. by Janet Holmes and Miriam Meyenhoff, Oxford University Press, p 447- 481.
12. Cameron, D. (2003): 'Gender Issues in Language Change', in Annual Review of Applied Linguistics 23, Cambridge University Press, 187- 201.
13. Charlebois, J. (2011) Gender and the Construction of Dominant, Hegemonic and Oppositional Femininities, Lexington Books, p. 153
14. Coates, J. (2003) Men Talk: Stories in the Making of Masculinities, Blackwell
15. Coates, J. (2004) Women, Men and Language: A Sociolinguistic Account of Gender Differences in Language, Longman, p. 228
16. Crawford, M. (1995) Talking Difference: on Gender and Language, SAGE, London
17. Eckert, P, McConnell- Ginet (1999) New Generalisations and Explanations in Language and Gender Research, Language in Society 28, p. 185- 201.
18. Eckert, P, McConnell- Ginet (2003) Language and Gender, Cambridge University Press
19. Eggins, S, Iedema, R. (1997) Difference without Diversity: Semantic Orientation and Ideology in Competing Women's Magazines, in Wodak: Gender and Discourse, London, SAGE
20. Evans, M. (2003): 'Gender and Social Theory', Open University Press, Buckingham, Philadelphia, 160.

21. Fairclough, N. (1995)Critical Discourse Analysis: the Critical Study of Language, Addison Wesley Publishing Company, p. 280
22. Fekete, Egon (2008) Kako imenovati zanimanja i titule ženskih osoba, Jezičke doumice, knjiga druga, Beograd, str.43- 54.
23. Gamarnikow, E. et al. (1983): 'Gender, Class and Work', in Explorations in Sociology 18, London: Heinemann, 169- 179.
24. Guidelines for Using Gender- Sensitive Language in Communication, Research and Administration, Reutlingen University, p.4
25. Gunnarsson, Britt- Louise (1997) Women and Men in the Academic Discourse Community, p. 219- 248 in Wodak, R, Communicating Gender in Context
26. Johnstone, B. (2000) Qualitative Methods in Sociolinguistics, Oxford University Press
27. Johnson, Sally &Meinhoff (1997) Language and Masculinity, Oxford: Blackwell
28. Hall, K, Bucholtz, M. (1995) Gender Articulated: Language and the Socially Constructed Self, Oxford
29. Holmes, J. (1995) Women, Men and Politeness, Longman
30. Huddy, L, Terkildsen, N. (1993) Gender Stereotypes and the Perception of Male and Female Candidates, American Journal of Political Science, Vol. 37, p. 119- 147.
31. Kelley, Martha J. M. (2009): 'Gender Differences and Leadership- A Study', Air War College, Air University, 1- 10.
32. Kendall S. and Tannen, D. (1997): 'Gender and Language in the Workplace', in Gender and Discourse, ed. by R. Wodak, SAGE Publications, London, 81- 106.
33. Kerr, J. (2000) Perceptions of Marriage and Gender Roles among College Students: A Qualitative Investigation, Master Thesis in Communication Studies, Faculty of Texas University
34. Kimmell, M. (2000) The Gendered Society, Oxford University Press
35. Koch, Sabine C, Muller, Stephanie M, Schroeer, A, Thimm C, Kruse L, Zumbach, J. (2005): 'Gender at Work: Eavesdropping on Communication Patterns in Two Token Teams', in The Hidden Structure of Interaction: from Neurons to Culture Patterns, Amsterdam, IOS Press, 266- 279.
36. Krupnik, C. G. (1985) Women and Men in the Classroom: Inequality and its Remedies. On Teaching and Learning: Journal of the Harvard- Danworth Center 1, p. 18- 25.
37. Lakoff, R. (1973): 'Language and Woman's Place', Language in Society, Vol. 2, No. 1, Cambridge University Press, 45-80.
38. Maltz and Borker (1982) A Cultural Approach to Male- Female Miscommunication, in Language and Social Identity, p. 195- 216.
39. Mcelhinny, B. (2003) Theorizing Gender in Sociolinguistics and Linguistic Anthropology, in the Handbook of Language and Gender, p. 21- 42.
40. McRobbie, A. (2004) Post- feminism and Popular Culture, Feminist Media Studies 4:3, p. 255- 264.
41. Merchant, K. (2012): 'How Men and Women Differ: Gender Differences in Communication Styles, Influence Tactics and Leadership Styles', CMC Senior Thesis, Claremont McKenna College, 64.
42. Mills, S, Mullany, L. (2011) Language, Gender and Feminism, Taylor & Francis, p. 224
43. Mohideen B, Mohamed A (2010), Awareness of Gender- Sensitive Expressions in the Print Media, paper presented at the Conference on Discourse & Society, Kuala Lumpur, p.1-10.

44. Moran, Barbara B. (1992): ‘Gender Differences in Leadership’, in Library Trends, Vol. 40, No. 3, 475- 491.
45. Mullany, L. (2009): ‘Gender Discourse in the Professional Workplace’, in Gender and Language, Vol. 3.1, 115- 120.
46. Negra, D. (2009) What a Girl Wants? Fantasizing the Reclamation of Self in Postfeminism, Routledge, London & New York
47. Philips, M. (2003) The Ascent of Women. A History of the Suffragette Movement and the Ideas Behind it, Little, Brown, p. 320
48. Philips, S. (2003) The Power of Gender Ideologies in Discourse, in Handbook of Language and Gender
49. Propp, K. (1995) An Experimental Examination of Biological Sex as a Status Cue in Decision- Making Groups, Small Group Research 26 (4), p. 451- 474.
50. Ryle, R. (2012) Questioning Gender. A Sociological Exploration,
51. Shitemi, Naomi L (2009) Language and Gender; A Lecture to be given to IUPUI Fulbright-hays group projects abroad program Moi University, p. 1- 12.
52. Silverstein, M. (1985) Language and the Culture of Gender: At the Intersection of Structure, Usage and Ideology; Language, Culture and Society, A Book of Readings, Second Edition, ed. by Ben G. Blount, p.513- 551.
53. Swann (2003) Schooled Language: Language and Gender in Educational Settings, p. 624- 644 in The Handbook of Language and Gender
54. Talbot, M. (2010) Language and Gender: an Introduction, Cambridge University Press
55. Tandon, N. (2008) Feminism: a Paradigm Shift, Atlantic Publishers & Dist, p. 216
56. Tannen, D. (1987): ‘Conversational Style’, in Psycholinguistic Models of Production ed. by Hans W. Dechert and M. Raupach, Norwood, Ablex, 251- 267.
57. Tannen, D. (1990): ‘Gender Differences in Conversational Coherence: Physical Alignment and Topical Cohesion’, in Conversational Organization and its Developments, ed. by B. Dorval, Norwood, Ablex Publishing Corporation, 167- 206.
58. Tannen, D. (1993): Gender and Conversational Interaction, New York, Oxford University Press, 352.
59. Tannen, D. (1994): ‘Indirectness at Work’, in Talking From 9 to 5: Women and Men in the Workplace: Language, Sex and Power, New York: Avon, 189- 202.
60. Tannen, D. (1994): ‘The Sex- Class Linked Framing of Talk at Work’, in Cultural Performances: Proceedings of the Third Berkeley Women and Language Conference, ed. by Mary Bucholtz, Anita Liang, Laurel A. Sutton and Caitlin Hines. Berkeley, CA: Berkeley Women and Language Group, 712-728.
61. Tannen, D. (1995): ‘The Power of Talk’, in Harvard Business Review, September-October, 138- 148.
62. Tannen, D. (2000): ‘Don’t Just Sit There- Interrupt! Pacing and Pausing in Conversational Style’, in American Speech 75. 4, 393- 397.
63. Thomas, J. (1995) Meaning in Interaction: An Introduction to Pragmatics, Longman, p. 224
64. Wilkinson, S, Kitzinger, C. (1995) Feminism and Discourse, SAGE Publications
65. Wodak, R (1997) Gender and Discourse, SAGE Publications, p. 303
66. Бабић Антић, Ј. (2013): Језик, род и образовање: став студената Филозофског факултета у Косовској Митровици о питању родних теорија и њиховом значају у језику и образовању, Зборник радова Филозофског факултета XLIII (2)/2013, стр. 593- 609.

67. Башарагин, М, Бекер, К, Девић, Љ, Лендак- Кабок К, Марић, С, Пејовић, Д, Велов, Б. (2014), Употреба родно осетљивог језика на интернет сајтовима факултета Универзитета у Новом Саду, за објаву у Зборнику радова са међународне конференције у Пули „Језик: упутства за употребу“, стр.12
68. Богдановић, М. (2006), Жене у образовању и науци, Социологија, Vol. XLVIII,, N° 4, стр. 327- 340.
69. Гвоздановић, Ј. (2010): Дискурси о родној равноправности у језику, Зборник у част Свенки Савић Дискурс и дискурси, Филозофски факултет, Универзитет у Новом Саду п. 225- 231.
70. Духачек, Д, Поповић, Д. (2009), Од Циришког круга до студија рода: Родна равноправност и високо образовање у Србији, Годишњак ФПН, Иссуе 3/ 2009, стр. 681-693.
71. Ивековић, Р. (2010): Друштвени расцеп и политика пола/ рода, Зборник у част Свенки Савић Дискурс и дискурси, Филозофски факултет, Универзитет у Новом Саду, п. 151- 169.
72. Кузмановић Јовановић, А (2013) *Језик и род: дискурзивна конструкција родне идеологије*, Београд, Чигоја штампа
73. Папић, Ж, Склевицки, Л. (2003) Антропологија жене, Библиотека XX век, Београд
74. Савић, С. (2006) Родна перспектива језика: предлог за стандардизацију// Он је рекла: употреба родно-сензитивног језика, Подгорица: Канцеларија за равноправност полова Владе Републике Црне Горе, 2006, стр. 72-87.
75. Савић, С. (2004)Жена скривена језиком медија: кодекс несексистичке употребе језика, Футура публикације, Нови Сад, стр. 48
76. Савић, С; Чанак, М; Митро, В; Штасни, Г. (2009) Род и језик, Женске студије и истраживања, Футура публикације, 191.
77. Савић, Свенка (1995): ’Језик и пол- Истраживања код нас, Женске студије 2-3’, Београд, стр. 228- 244.
78. Савић, Свенка (2011) Предлог за употребу родно осетљивог језика у војсци: чинови жена, Родни идентитети у безбедносним професијама, Безбедност западног Балкана, бр. 19/ 2011, стр. 46- 56.
79. Томић, М. (2010), Жене у академској професији и мушко окружење- студија случаја, Задужбина Андрејевић, Београд, стр. 69
80. Тошић, М, Тодоровић, Д. (2011) Подела рада, квалитет брака: родна идеологија, Социолошки преглед, вол. XLV, бр. 3, стр. 393- 419.
81. Ђорић, Божо (2006) Граматички род и питање полне дискриминације у језику, Српски језик- студије српске и словенске, вол. 11, бр. 1- 2, стр. 51- 63.
82. Филиповић, Ј. (2009). Моћ речи. Огледи из критичке социолингвистике, Београд, Задужбина Андрејевић
83. Филиповић, Јелена (2009) Родно осетљиве језичке политике: теоријске поставке и методолошки поступци, Анали Филолошког факултета, Универзитет у Београду, стр. 109- 128.
84. Чаушевић, Ј, Злотрг, С. (2011): Начини за превладавање дискриминације у језику у образовању, медијима и правним документима, Удружење за језик и културу Лингвисти и Центар за интердисциплинарне постдипломске студије Универзитета у Сарајеву, 102.
85. Бачевић, Ј. ет ал. (2010) Анализа родне димензије у високошколском образовном материјалу, Београд, Центар за студије рода и политике, Факултет политичких наука

86. Благојевић, М. (1991) Наука и род: инхибиција институционалног окружења, Социологија 34 (1), стр. 23- 27.
87. Поповић, Д. (2004) Наука, род и моћ: случај Србија, Генеро 4/5, стр. 123- 134.
88. Поповић, Д, Духачек, Г. Џамоња- Игњатовић, Т. (2010) Родна осетљивост у академском простору, истраживање ставова према родној равноправности на Универзитету у Београду, Годишњак ФПН 04/ 2010, стр. 455- 477.
89. Кешетовић, С. (2012) Родни стереотипи у језику рекламних порука у женским часописима енглеског и српског говорног подручја, докторска дисертација, Филолошки факултет, Универзитет у Београду
90. Ђурић, С. (2005) Методологија фокусгрупног истраживања, Социологија, XLVII (2005), N° 1, стр. 1- 26.
91. Предраг Пипер (2000). Методологија лингвистичких истраживања. Београд
92. Тукара, J. (2013) Родни идентитет и вриједности: повезаност родног идентитета с традиционалним и модерним вриједностима студентица двају загребачких факултета, дипломски рад, Свеучилиште у Загребу, Филозофски факултет

VII ЗАКЉУЧАК СА ОБРАЗЛОЖЕНОМ ОЦЕНОМ О ПОДОБНОСТИ ТЕМЕ И КАНДИДАТА:

На основу наведених података о кандидату, Комисија констатује да је кандидаткиња ВАЛЕНТИНА БОШКОВИЋ подобна за израду докторске дисертације.

На основу постављених циљева и очекиваних резултата, Комисија констатује да је предложена тема „ДИСКУРЗИВНА СРЕДСТВА ЗА ИЗРАЖАВАЊЕ РОДНЕ ИДЕОЛОГИЈЕ НА ПРИМЕРУ СТУДЕНТСКЕ ПОПУЛАЦИЈЕ У СРБИЈИ“ подобна за израду докторске дисертације у области КРИТИЧКЕ АНАЛИЗЕ ДИСКУРСА И СОЦИОЛИНГВИСТИКЕ.

На основу наведених података о предложеном ментору, Комисија констатује да је проф. др ЈЕЛЕНА ФИЛИПОВИЋ подобна за менторку предложене докторске дисертације.

На основу изнетог, Комисија предлаже Наставно-научном већу Филолошког факултета Универзитета у Београду да донесе позитивне оцене о подобности кандидата и предложене теме докторске дисертације **„ДИСКУРЗИВНА СРЕДСТВА ЗА ИЗРАЖАВАЊЕ РОДНЕ ИДЕОЛОГИЈЕ НА ПРИМЕРУ СТУДЕНТСКЕ ПОПУЛАЦИЈЕ У СРБИЈИ“.** а да се за менторку именује доц. др Ана Кузмановић Јовановић, доценткиња Филолошког факултета Универзитета у Београду.

ЧЛАНИЦЕ КОМИСИЈЕ

проф. др Ана Кузмановић-Јовановић, доценткиња

проф. др Јелена Филиповић, редовна професорка

др Марија Мандић, научна сарадница

У Београду, 04.03.2015.